

KOMMENDÖRSÄTTEN **Adlerbeth**, NR 1732 A, †.

FRIHERRLIGA ÄTTEN **Adlerbeth**, NR 329, †.

Uppflyttad i dåvarande andra klassen, riddarklassen, 1801-05-28 under nr 1732
A.

Kommendörsätten vilande 1818-10-07.

Utdöd 1844-09-02 samtidigt som den friherrliga ätten.

Friherrlig 1809-06-29 enligt 37 § 1809 års R F. Introducerad 1809-12-28.

Utdöd 1844-09-02.

FAM 1:1

Gudmund Göran (Georg), friherre Adlerbeth (son av Jacob Fredric Adlerbeth, se adliga ätten Adlerbeth nr 1732 B, Fam 2:1), till Ramsjöholm och Djurarp i Svarttorps socken, Jönköpings län [1]. Huvudman 1778-07-01 för adliga ätten efter fadern. Huvudman 1801-05-28 för kommendörsätten vid uppflyttandet till andra klassen, riddarklassen. Född 1751-05-10 i Jönköpings stadsförsamling (fb). Döpt 1751-05-12 i Jönköpings stadsförsamling (fb). Student i Uppsala 1768-04-22. Kansliexamen 1771-06-00. Extra ordinarie kanslist vid Krigsexpeditionen 1771-07-10. Erhöll tillstånd att jämväl tjänstgöra i Utrikesexpeditionen 1771-12-17 samt i nedre Justitierevisionen 1772-12-16. LMA 1772 (1773 [2]) (Sekreterare 1772–1777. Preses 1803–1805). Ordinarie kanslist vid Krigsexpeditionen 1773-12-10. Protokollssekreterare 1774-10-21. Riksantikvarie 1778-02-25 [1] [3] med vilken syssla sekretariatet i Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien 1786 förenades. Konungens handsekreterare med titel av expeditionssekreterare 1778-02-25 [4]. LVA 1780 (preses 1790 och 1801). Ledamot 1789-01-31 av Patriotiska Sällskapet. Ordförande Patriotiska sällskapet 1809-01-28–1809-05-27. Åtföljde som tjänstgörande

expeditionssekreterare, och därjämte med uppdrag att föra journal över sevärdheter av konst och antikviteter, Konung Gustav III på hans italienska resa 1783–1784-05-10. RNO 1784-11-22. En av de tretton först utsedda ledamöterna av Svenska Akademien 1786-03-20 (akademiens direktör 1799). LVHA 1786 (dess sekreterare 1786–1793-12-07). Kansliråd 1787-01-30. Avsked från antikvariesysslan samt tjänstledighet från Kansliet 1793-12-07. Revisor av Generaldiskontkontorets räkenskaper 1798. KNO 1801-05-28 och uppflyttad i dåvarande andra klassen, riddarklassen, under nr 1732 A. Ledamot av Kanslersgillet 1732-10-27 fram till gilletts upplösning 1809. Medlem av Bankrevisionen 1803. Medlem av Riksdagens konstitutionsutskott 1809-05-12. Statsråd 1809-06-09. Upphöjd till friherre 1809-06-29 på Stockholms slott av konung Karl XIII enligt 37 § 1809 års regeringsform innebärande att endast huvudmannen innehar friherrlig värdighet. [5] Introducerad 1809-12-28 [5] [6] under nr 329. RCXIII:sO 1811-05-27 så som nr 11 [2]. HedLLA 1812-12-03. Ledamot 1812 av samfundet Pro fide et christianismo [2]. RoKavKMO 1814-04-28 med ordspråket 'Candide et Moderate' (Redbart och Hovsamt) [7]. Erbjuden att bli en av rikets herrar 1815-01-.. , vilket dock avböjdes. Avsked från statsrådsämbetet 1815-06-06. Ledamot av Riksdagens expeditiönsutskott 1817-12-02 och dess ordförande. Död 1818-10-07 kl 15 på Ramsjöholm i Svarttorps socken (db), Jönköpings län. Bisattes 1818-10-13 i Adlerbethska familjegraven i Svarttorps kyrka (db). Begravd 1818-10-29 i Svarttorps kyrka, Svarttorps socken (db).

'Han var en av de få, som på rikssalen den 21 februari 1789 vågade tala emot säkerhetsaktens fastställande. Var en snäll musikus, och dessutom en bland Sveriges yppersta skriftställare.' 1821 slogs av Kungliga Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien en minnesmedalj över Adlerbeth till åminne av hans många kulturella gärningar inom författarskap, framställande av poetiska- och dramatiska verk och historiska forskning [8].

Gift 1781-04-22 i Nikolai församling (vb), Stockholm med **Carin Ridderborg**, i hennes 1:a gifte, från vilken han blev skild genom dom 1792-06-13. (Gift 2:o 1792-07-10 med majoren Fredric Lagercrantz, nr 1011, Tab 34. Född 1765-02-01. Död 1822-11-02.) Född 1760-10-26. Död 1815-11-19. Dotter av överstelöjtnanten Carl Adolph Ridderborg, nr 1428 (Fam 3:4) och hans 1:a maka Catharina Printzensköld, nr 478 (Tab 3). Litteratur: *Svenskt Biografiskt Lexikon; Svenska män och kvinnor*.

Son:

Jacob, friherre Alderbeth, till Ramsjöholm i Svarttorps socken, Jönköpings län. Huvudman 1809-12-28 för kommandörsätten vid faderns introduktion som friherre. Friherre 1818-10-07 vid faderns död. Född 1785-05-21 i Stockholm. Student i Uppsala 1798-11-02. Disputerade 1804-12-12. Filosofie kandidat

1806-03-24. Disputerade 1806-05-07. Filosofie magister 1806-06-14.
Extraordinarie kanslist i Inrikes civilexpeditionen 1807-11-06. Besökte 1809 riksdagen i Stockholm och stod då som fullmäktig för adliga ätten Melanderhielm, nr 2719 [1]. Kopist i Ecklesiastikexpeditionen 1809-08-15. Kanslist i Ecklesiastikexpeditionen 1810-05-17. Protokollssekreterare 1811-12-18. Sekreterare 1812 i uppfostringskommittén [1]. Förste expeditionssekreterare 1818-08-03. Leadamot 1818-01-20 av Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien. RNO 1843-02-06. Död ogift 1844-09-02 vid Sjöudden i Sollentuna utanför Stockholm av slaganfall ('kramp' enligt Svarttorps sockens db) vid badning och slöt den vilande kommendörsätten Adlerbeth nr 1732 A och den friherrliga ätten Alderbeth nr 329. Begravd 1844-09-17 i Klara kyrka, Klara församling (db), Stockholm. Jordfäst 1845-02-27 i den Adlerbethska familjegraven i Svarttorps kyrka, Svarttorps socken (db). Jacob Adlerbeth är idag mest känd såsom det litterära sällskapet Götiska förbundets grundare, organisatör och sammanhållande kraft, i vilket han gick under vikinganamnet 'Rolf'. [3] Efter Adlerbeths död 1844 upplöstes sällskapet.

Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon*.

Litteraturförteckning

- [1] Riddarhusarkivet, *Stamtavlorna, 2:a redaktionen*.
- [2] A. Anjou, Riddare af Konung Carl XIII:s orden 1811-1900. Biografiska anteckningar., Eksjö: Eksjö tryckeri-aktiebolag, 1900.
- [3] Riddarhusarkivet, *Samlingen biografica*.
- [4] Riksarkivet, *Svenskt biografiskt lexikon*, 1917–.
- [5] *Sköldebrevet i original..*
- [6] Riksdagen, Sveriges ridderskaps och adels riksdagsprotokoll.
- [7] P. Nordenvall, *Kungliga Serafimerorden 1748-1998.*, Borås: Kungl. Maj:ts orden, 1998.
- [8] B. E. Hildebrand, *Minnespenningar öfver enskilda svenska män och qvinnor.*, Stockholm, 1860.